

IZVJEŠTAJ O RADU UDRUŽENJA ZA RAZVOJ KULTURE „URK“ ZA 2018. GODINU

O udruženju za razvoj kulture „URK“:

Udruženje za razvoj kulture „URK“, osnovano 1995. godine, jedna je od najaktivnijih i najstarijih udruga u Hrvatskoj na području kulture mladih i alternativne kulture. Misija organizacije je realizacija raznovrsnih umjetničkih programa, poticanje razvoja i vidljivosti alternativne, nezavisne i neinstitucionalne kulture, uključivanje mladih u kulturne i civilne inicijative, razvijanje novih modela kulturnog djelovanja izvan okvira postojećih institucija te poboljšanje statusa kulture u društvu općenito. Aktivnosti organizacije su fokusirane najviše na vođenje kluba Močvara (od 1999.) i mnogobrojne kulturne programe koji se u njemu odvijaju, neformalnu edukaciju i organizaciju Human Rights Film Festivala (od 2002.).

O organizaciji i njenom djelovanju u 2018. godini:

U 2018. godini organizacija je djelovala kao stabilan tim od sedam zaposlenih osoba koje obavljaju poslove promocije, administracije, tehničke realizacije programa, koordinacije i bukiranja programa, vođenja kluba Močvara, koordinacije volontera, organizacije programa radionica... Imali smo i dvije osobe na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa. Također, pored zaposlenih osoba, organizacija je redovito surađivala s brojnim vanjskim honorarnim suradnicima koji asistiraju u realizaciji programa i rade kao osoblje kluba Močvara na različitim zadacima.

Inzistiranjem na konceptu programske raznolikosti, autentičnošću pojedinih programa, kao i stalnom otvorenosti prema novim programima i suradnicima uspjeli smo i u ovoj godini generirati novu mladu publiku. Rad organizacije je izuzetno vidljiv u javnosti, putem stalne prisutnosti na društvenim mrežama i medijima, koji prate sve naše aktivnosti. Tako je programe URK-ovog kluba Močvara u 2018. godini posjetilo preko 55.000 ljudi, a Human Rights Film Festivala oko 4.500.

URK je i u 2018. godini nastavio s programskim suradnjama od kojih bi izdvojili suradnje s udrugom Kontejner na provedbi projekta Galerija Močvara i Sound Art Inkubator te međunarodnu suradnju s Udruženjem "Klara i Rosa" iz Subotice (projekt Subotica Express). U 2018. godine je nastavljen projekt „Volontiram u Močvari“ pokrenut godinu prije.

Struktura financiranja organizacije se sastoji od donacija i vlastitih prihoda (prodaja ulaznica i ugostiteljska djelatnost na programima kluba Močvara).

U 2018. godini 10 donatora je podržalo URK i njegove aktivnosti od kojih bi kao značajnije istaknuli Ministarstvo kulture RH, Grad Zagreb, Zakladu Kultura Nova i Ministarstvo demografije, obitelji, mladih i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Kao član (Mreža mladih Hrvatske) i suosnivač različitih mreža i organizacija (Savez udruga Operacija grad, Savez udruga Klubtura, Udruga koncertnih promotora Promo) te kompletnim svojim djelovanjem, URK je utjecajan

ne samo kao organizator kvalitetnih kulturnih događanja, nego i kao važna udruga nezavisne kulture u širem smislu.

Programi organizacije u 2018. godini:

Dvije glavne programske aktivnosti organizacije su vođenje kluba Močvara i organizacija Human Rights Film Festivala.

Klub Močvara

Klub Močvara osnovan je 1999. godine i specifičan je zbog svog raznovrsnog programa, pristupačnosti različitim vrstama urbane, alternativne publike, senzibilitetom za marginalizirane skupine te pionirske uloge u klupskom životu Zagreba i Hrvatske. Osnovni okvir programa mogao bi se svesti pod alternativnu i underground kulturu, međutim širina programa često izlazi van okvira usko definiranih kvalifikacija. Programska koncepcija kluba je podijeljena na tri odvojena, jasno definirana programska područja:

1. Organizacija kulturnih programa

Kulturni program kluba sadrži nekoliko redovitih programa:

Književni program

Močvara već preko 15 godina posvećuje posebnu pažnju književnim programima – tribinama kojima pobuđuje interes za suvremenu, pa tako i najmlađu, još nedovoljno afirmiranu scenu hrvatske književnosti, te upoznaje i informira zainteresiranog i potencijalno zainteresiranog domaćeg čitatelja s najnovijom književnom proizvodnjom domaćih i stranih autora stvarajući senzibilitet publike, uglavnom mlade, za suvremene književne teme.

Program tribine Književnost u Močvari, pod egidom „Rani radovi“, nastavio se i u 2018. godini i dalje s naglaskom na afirmaciji najmlađe generacije hrvatskih autora koji se putem ovoga programa afirmiraju i postavljaju u fokus kako publike, tako i nakladnika i urednika, te su u tom smislu primjetni već i značajni efekti – više je autora objavilo knjige ili dobilo ugovore za knjige te je ova donedavno posve zanemarena i "anonimna" generacija sve više u fokusu nakladnika, čemu je ova tribina zasigurno pridonijela. Sudionici su nakon ove tribine dobivali i druge pozive, a u tom kontekstu važan je posebno nastup probranih mladih autora održan u lipnju u Močvari, a u suradnji s međunarodnim festivalom "Književna karika" (ili "Lit link festival") – gdje su mladi autori čitali pred publikom, ali i stranim urednicima, uz vrlo dobre reakcije. Voditelj programa Robert Perišić realizirao je osam programa uz gostovanje preko dvadeset predstavnika najmlađe generacije hrvatske književnosti.

Filmski program

Neopterećen komercijalnim zahtjevima, Močvarin filmski program, pokrenut 1999. godine, vođen je isključivo prikazivanju sadržaja koji ispunjava potrebe nove filmske

publike. Orijentiran je na tematsko i/ili izrazno zanimljive naslove koji nisu dostupni većini gledateljstva – na filmove koji nisu bili na repertoaru zagrebačkih (hrvatskih) Kinematografa, niti na programu nacionalne televizije (HTV-a) ili drugih privatnih televizijskih postaja. Ukratko, tijekom programa tendencija je prikazivati filmska djela (što različitijih vrsta i žanrova) koja razrađuju/propagiraju drugačije mogućnosti filmovanja od onih koje se privilegiraju u prevladavajućem/repertoarnom (populističnom, komercijalnom) programu. Naglasak je na suvremenom (modernom), ne-komercijalnom i umjetničkom (art) filmu.

Prije par godina pokrenut je nov, osvježen koncept programa koji se uspješno nadovezao na temelje u svoje vrijeme vrlo utjecajnog isključivo prikazivačkog programa te se sada film smjestio u Močvari na nov način, u interaktivnijem obliku, s atraktivnim gostima, temama koje spajaju film s drugim granama umjetnosti te kao i uvijek odličnim, pažljivo odabranim filmovima koje nije moguće bilo gdje vidjeti.

U 2018. godini održano je osam programa na kojima su sudjelovali afirmirani filmski kritičari, glumci, redatelji i poznavatelji filmskih tokova. Voditeljica programa je Višnja Vukašinović.

Glazbeni program (koncerti, party-i)

Jedna od najvažnijih aktivnosti kluba Močvara je redovito organiziranje glazbenih događanja. U Močvari se koncerti odvijaju redovito, 2-3 puta tjedno i ravnopravno su zastupljeni strani i domaći glazbenici. Profil programa je alternativna glazba u širem kontekstu, kvalitetna glazba koja se razlikuje od sveprisutnog mainstrea, a koja obuhvaća različite suvremene glazbene stilove (punk, reggae, etno, ska, metal, avangarda, jazz, eksperimentalna i elektronska glazba,...). Kriteriji pri odabiru programa su originalnost, kvaliteta, autorski pristup, a podjednako su zastupljeni poznati i nepoznati glazbenici. Također, organiziramo i plesne programe koji predstavljaju pojedine glazbene žanrove, uglavnom iz široke lepeze elektronske glazbe i rocka.

U 2018. godini u Močvari je nastupilo preko 200 bendova i preko 100 dj-a iz 30 zemalja (Austrija, Belgija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Češka Republika, Danska, Finska, Francuska, Gana, Grčka, Island...) od kojih bi izdvojili koncert ruske grupe Phurpa.

Poseban dio glazbenog programa je projekt Začarana Močvara, pokrenut 2012. godine, koji predstavlja seriju koncerata intimnijeg ugođaja koji se odvijaju jednom mjesečno. Glazba na ovim događanjima je često tiha, ambijentalna, akustična, u okviru pravaca poput jaza, etna, folka, bluesa, countrya ili elektronike. Voditeljica programa je Nina Romić, jedna od najperspektivnijih mladih hrvatskih kantautorica.

U okviru glazbenog programa održavani su i tematski programi Jesi free? (improvizirana glazba), Vrelo zvuka (world music), Beat City (garažni rock), Indie emo naočele (indie rock)...

Subotica Express

Subotica Express je platforma za kulturno povezivanje alternativnih umjetnika iz Zagreba (Hrvatska) i Subotice (Srbija) pokrenuta 2013. godine u partnerstvu s Fondacijom za omladinsku kulturu i stvaralaštvo "Danilo Kiš" iz Subotice, a od ove godine u partnerstvu s Udruženjem "Klara i Rosa" iz Subotice. Glavni cilj je mladoj publici i umjetnicima otvoriti mogućnosti kreativne suradnje sa srodnim scenskim djelatnicima, te predstaviti suvremene subkulturne i druge umjetničke tendencije u regiji kroz seriju različitih aktivnosti na području glazbe, filma, književnosti, strip umjetnosti i drugih umjetničkih formi.

19.10.2018. u Subotici su gostovali ilustrator Željko Beljan, književnik Nenad Stipanić, filmski autor Marko Dugonjić i one man bend ManMachine uz lokalnu podršku DJ Overtone Funk i DJ Motorcity.

28. listopada 2018. u Zagrebu su gostovali Ivana Matić, likovna umjetnica, Lea Vidaković, multimedijalna umjetnica, bend Neprijatno mi je i redakcija časopisa Symposion. Domaćini su bili bend Hipno i ilustrator Željko Beljan.

Kazališni program

Od 1999. godine Močvara održava stalan kazališni program koji je postao neizostavan dio kazališnog života grada. Jednom do dva puta mjesečno ugošćujemo izvedbe nezavisnih kazališnih grupa i pojedinaca s naglaskom na moderni, nezavisni, alternativni, studentski kazališni izričaj. Voditelj projekta je kazališni redatelj Mario Kovač. U 2018. program je zadržao kontinuitet rada s jednim kazališnim gostovanjem mjesečno. Posjećenost programa KUM-a nastavlja tendenciju stalnog rasta i moglo bi se reći da već imamo zavidan broj stalnih posjetitelja programa. U sklopu programa u 2018. održano je osam kazališnih predstava, od čega bi izdvojili predstavu Majstor i Margarita slovačkog Teatra Tatro.

Izložbeni program

Galerija Močvara je projekt pokrenut 2001. godine s ciljem predstavljanja lokalnih i inozemnih vizualnih umjetnika u kontekstu klupskog prostora. Od 2008. godine Galerija je uvrštena na popis uvažениh institucija i izložbenih prostora u RH. U 2011. godini u suradnji s kustoskim timom Kontejner program ulazi u novu fazu te se posvećuje umjetnosti koja tematizira fenomen zvuka. Zbog tog specifičnog programskog usmjerenja, Galerija Močvara na regionalnoj razini predstavlja jedno od rijetkih mjesta prezentacije umjetničkih projekata koji se bave zvukom i s njim povezanom fenomenologijom slušanja, te je u ovom trenutku jedina platforma u regiji koja tu progresivnu struju suvremene umjetnosti sustavno i u kontinuitetu prezentira, kontekstualizira, produkcijskim projektima razvija te nizom festivala i radionica umrežava na međunarodnoj razini. Galerija Močvara publici i umjetnicima omogućuje uvid u najkvalitetnije projekte suvremene svjetske „sound“ umjetnosti, a kroz produkcijski rad stimulira i podupire i domaće umjetnike u kreativnom radu sa zvukom.

U 2018. godini su održane dvije izložbe od kojih izdvajamo gostovanje švicarskog umjetnika Zimouna.

Sound Art Inkubator

Galerija Močvara je u 2012. godini pokrenula produkcijski projekt Sound Art Inkubator. Projekt se provodi jednom godišnje putem raspisivanja natječaja za realizaciju novih umjetničkih radova koji konceptom na bilo koji način dotiču zvuk kao kreativno-kritički alat i umjetnički medij. Na taj se način pokušava stimulirati produkciju „sound“ radova mladih domaćih umjetnika. Galerija Močvara kroz produkcijsku platformu Sound Art Inkubator želi pružiti konkretnu financijsku, infrastrukturnu, kolaboracijsku i prezentacijsku podršku pri realizaciji koncepata i ideja mladih umjetnika i studenata.

U 2018. kroz šesti po redu Sound Art Inkubator ponovo su se producirali novi radovi mladih autora koji na različite načine istražuju zvuk kao sredstvo umjetničkog izražavanja. Sound Art Inkubator je u 2018. predstavio jedanaest hrvatskih umjetnika koji u svom radu koriste zvuk, a za ovogodišnju su izložbu radili samostalno ili u suradnjama. To su Aleksandra Ana Buković; Luana Lojić; Ana Fazekaš i Dražen Hižak; Antonija Bačić i Valerija Cerovec; Ana Domljan, Željko Beljan i Diana Zubak; Sara Salamon i Hrvoje Spudić. Interaktivne instalacije i objekti, performansi i eksperimenti šestog Inkubatora uvode nas u teme feminizma i propagande, aktivizma, humora i ironije, interakcije s napravama i mekim strukturama koje proizvode zvuk. Neki od radova poigravaju se zastarjelim medijima i tehnologijama, granicama između šumova i glazbe, ozvučivanjem nevidljivog i njegovim odnosom s materijalnim.

Sajam ploča i stripova

Revival interesa za gramofonske ploče i sve veća strip scena u Hrvatskoj stvorili su potrebu da Močvara pokrene 2009. godine specijalizirani sajam. Od tada svaka dva do tri mjeseca Močvara ugošćava vlasnike strip i vinil dućana, kao i nepoznate pojedince da u Močvari predstave bogat izbor izdanja za šaroliku publiku u širokom rasponu od 14 do 60 godina te da stvore prostor za razmjenu novih iskustava i druženje glazbenih i strip entuzijasta.

2. Neformalna edukacija

Močvarni laboratorij je produkcijsko-prezentacijska platforma pokrenuta 2004. godine koja mladima omogućuje kvalitetnije i sadržajno bogato provođenje slobodnog vremena kroz interdisciplinarni program neformalne edukacije u područjima koja nisu zastupljena u okviru postojećih struktura formalnog i neformalnog obrazovanja te koja potiču razvoj kreativnosti kod mladih generacija, osposobljavaju ih za samoobrazovanje, razvijaju samoinicijativnost, afirmiraju i podržavaju njihovo aktivno sudjelovanje u kulturnim programima.

U 2018. godini održale su se sljedeće radionice:

Radionica održavanja bicikla, voditelj: Goran Šarić (dr.sc.prehrambene tehnologije, bicikl dizajner i mehaničar)

Dramska radionica, voditelj: Mario Kovač (dipl. kazališni redatelj)

Radionica izrade zmajeva, voditelji: Snježana Hristov, Žarko Tkalec (dizajneri Zmajeva, Air & Art Kite Team Zagreb)

Mala škola vege kuhanja, voditeljica: Branka Blašković (udruga "Laganela")

Tonska radionica, voditelj: Filip Pacak (audio inženjer)

Koncertna rock fotografija, voditelj: Mladen Pobi (freelance fotograf)

Novinarska radionica, voditelji: Vatroslav Miloš, Matija Mrakovčić (novinar i voditeljica Kulturpunktove novinarske škole)

Primijenjena u Močvari: radionica zvuka i scenske rasvjete, dramska radionica, radionica izrade zmajeva, ŠPUD u prostoru i vremenu, Teatar Primijenjene i Klasične u Močvari, novinarska radionica,

aktivnosti koordinirali: Bernarda Cesar, Marija Juza, Vinka Mortigjija Anušić, Filip Pintarić,

Sanjin Hasanefendić, Danijel Badanjak

Klasična u Močvari: radionica zvuka i scenske rasvjete, dramska radionica, Teatar Primijenjene i Klasične u Močvari, novinarska radionica, aktivnosti koordinirali: Ana Mihaljević, Ariana Stepinac, Sanjin Hasanefendić, Danijel Badanjak

Izdvojili bi radionicu Primijenjena u Močvari gdje surađujemo s Udrugom bivših učenika ŠPUD-a Zagreb (UBU) i Školom primijenjene umjetnosti i dizajna (ŠPUD) s ciljem senzibiliziranja mlađih generacija i umjetnika u nastanku za događanja na nezavisnoj kulturno – umjetničkoj sceni kao i razvoja školskog kurikulumu u području projektne i izvanučioničke nastave.

3. Javne diskusije

Turbina – turbo tribina je program javnih događanja ostvarenih u obliku predavanja i, prije svega, interaktivnih razgovora o različitim temama vezanim uz subkulturu, alternativne svjetonazore, neobične hobije i slične „rubne“ oblike društveno aktivnog djelovanja. Do sada smo obradili izrazito širok dijapazon tema s gostima koji rijetko pronalaze javni prostor za iznošenje svojih ideja i stavova. Voditelj "Turbine" je kazališni redatelj Mario Kovač, koji vodi razgovore sa širokom lepezom gostiju, od poznatih umjetnika i kulturnih djelatnika do "anonimnih" predstavnika ranjivih društvenih skupina. U 2018. godini održano je devet tribina, od kojih bi istaknuli predstavljajući knjige o Močvari i URK-u.

HUMAN RIGHTS FILM FESTIVAL (HRFF)

HRFF je manifestacija koju partnerski organiziraju Multimedijalni institut i Udruženje za razvoj kulture "URK". HRFF se svake godine održava početkom prosinca, povodom Dana ljudskih prava. HRFF je specifičan festival po tome što je s jedne strane tematski jasno fokusiran, dok je s filmske strane žanrovski raznovrstan. Posebnost HRFF-a je i istovremeno održavanje festivala u drugim gradovima u Hrvatskoj (u posljednjih 9 izdanja festivala to je bilo Art-kino Croatia u Rijeci: suradnja s riječkom udrugom Filmaktiv). Festival pred sebe postavlja aktivnu ulogu u poticanju i

populariziranju kritičkog pristupa problemima suvremenog - kako globalnog tako i lokalnog - okruženja. Na prijašnjim izdanjima smo se tako koncentrirali na teme ratnih zločina, prostorne pravde, javnosti ili pak zemlje i teritorija. Festival je organiziran kao široka platforma koja kroz različite aktivnosti uključuje niz udruga, inicijativa i pojedinaca aktivnih na promicanju ljudskih prava te smjera uspostavljanju stalnog prostora kritičkog javnog diskursa. Tako se pored filmskih projekcija festivalski program sastoji od niza događanja kao što su predavanja, okrugli stolovi, izložbe i koncerti.

Tijekom godina izgrađen je profil angažiranog festivala zavidne filmske kvalitete, a festival je danas prepoznatljiv po isticanju marginaliziranih, potisnutih, neizrečenih i nevidljivih perspektiva. U 2018. godini održano je 16. izdanje festivala.